MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.

CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA

Seduta tat-18 ta' Gunju, 2014

Avviz Numru. 4/2010

F.A Limited (C-38734) kif surrogata fid-drittijiet ta'

Malta International Airport Plc

vs

Mexico Garage Rent-a-Car Co. Ltd (C-5002)

Il-Qorti,

Rat ir-rikors promotur tas-socjeta' attrici li gie pprezentat fir-Registru ta' din il-Qorti fis-7 ta' Jannar, 2010 fejn talbet lil din il-Qorti prevja kull dikjarazzjoni necessarja tikkundanna lis-socjeta' intimata thallasha s-somma ta' ghaxart elef, disgha mija w erbgha u sebghin Ewro u tmienja u tletin Ewro centezmu (€10,974.38) rapprezentanti varji servizzi rezi lilha, li baqghu ma thallsux nonostante diversi nterpellazzjonijiet.

Bl-ispejjez, inkluz dawk ta' l-ittra Ufficcjali Ezekuttiva fl-istess ismijiet u l-mandati ta' Sekwestru u Qbid pprezentati kontestwalment ma' dan l-att u l-imghax legali fejn dan huwa applikabbli mill-1 ta' Mejju 2006 sad-data tal-pagament effettiv.

Rat ir-risposta tas-socjeta' konvenuta li giet prezentata fil-25 ta' Frar, 2010 fejn eccepixxiet is-segwenti:

1. *"Illi fl-ewwel lok is-socjeta' attrici m'ghandhiex dritt tagixxi b'din il-procedura kontra s-socjeta' intimata stante illi l-iskrittura ta' cessjoni li fuqha qieghda tibbaza ruhha s-socjeta' attrici qatt ma giet notifikata lis-socjeta' intimata skond il-ligi.*
2. *Illi r-rikors promotur huwa nebuluz u ma jissodisfax id-disposizjonijiet tal-Kap 12 stante li ma hemm ebda indikazzjoni ta' xejn x'inhuma 'is-servizzi rezi' illi s-socjeta' attrici qed tippretendi l-hlas ghalihom.*
3. *Illi f'kull kaz il-pretensjonijiet tas-socjeta' attrici huma in toto jew in parte preskritti.*
4. *Illi t-talba attrici hija infondata fil-fatt u fid-dritt u ghandha tigi michuda bl-ispejjez stante illi ebda ammont mhu dovut mis-socjeta' intimata stante li din ma uzufruwiet ebda servizzi lilha rezi da parti tas-socjeta' attrici.*

5. *Salv kull eccezzjoni ohra spettanti lis-socjeta' intimata skond il-ligi f'kaz li tinghata permess minn din l-Onorabbli Qorti sabiex ticcara t-talba nebuluza taghha kif dedotta fir-rikors promotur."*

Jason Aquilina ghan-nom tas-socjeta' attrici xehed nhar id-29 ta' Marzu, 2010 u dan fil-kariga tieghu ta' Direttur. Spjega illi s-socjeta' konvenuta hija fil-fatt kompetitur taghha, Huma joperaw fis-servizzi ta' kiri ta' karozzi, self drive u chauffeur drive u jaf lil Louis Pace ghan-nom tas-socjeta' konvenuta ghaliex kien fil-kunsill tar-rent-a-car association.

Huwa spjega li l-Mexico Garage kien jirrapprezenta l-Budget Rent-a-Car li hija kumpanija internazzjonali dwar kiri ta' karozzi. Spjega illi wahda mill-kumpaniji tieghu kienet inghatat l-opportunita' mill-Budget International sabiex tiehu hi s-suq lokali tal-Budget Rent-a-car. Ghalhekk meta gara dan beda jiktellem u jaghmel negozjati mal-Malta International Airport u dan sabiex jiehu over il-kiosk li hemm fl-arrivals lounge utilizzat mill-Budget permezz ta' rental agreement bejn il-Malta International Airport u l-Budget. Qal li l-Malta International Airport ma kellux oggezzjoni li jiehu over dan il-kiosk peress li kien hemm xi dejn tas-socjeta' konvenuta maghhom dwar l-uzu ta' dan il-kiosk fl-arrivals lounge. Qal li l-Malta International Airport qalulu li jekk is-socjeta' konvenuta ma thallasx id-debitu li kellha f'isem il-Budget hija kienet iwaqfu l-operazzjoni tal-Budget minn dak il-fond. Ghalhekk huwa ha decizjoni kummercjali u hass li kellu jhallas id-dejn li kellha s-socjeta' konvenuta f'isem is-socjeta' Budget. Huwa esebixxa l-ftehim li kien sar bhala *assignments of debts* li sar bejn il-Malta International Airport u s-socjeta' attrici datat 1 ta Mejju 2006 fejn is-socjeta' attrici assumiet id-dejn kollu li kellha s-socjeta' konvenuta f'isem il-Budget. Dan il-fethim gie esebit u mmarkat bhala Dok. JA.

Ikkonferma li d-dejn kollu li kellha s-socjeta' konvenuta mal-Malta International Airport kien fl-ammont ta' Lm4,711.30 ekwivalenti ghall-ammont imsemmi fir-rikors promotur bhala Ewro. Huwa esebixxa wkoll l-istatement li kienet harget il-Malta International Airport u mibghut lis-socjeta' konvenuta li gie mmarkat bhala Dok. JA1 u anness mieghu hemm l-invoices kollha li gew komplessivament I,markati bhala Dok. JA2.

Ix-xhud stqarr illi huwa kien jiltaqa' regolarment ma' Louis Pace ghan-nom tas-socjeta' konvenuta bil-ghan li jissalvagwardjaw l-isem tas-socjeta' estera Budget f'Malta. Qal pero' li huwa kien assuma d-dejn kollu li kellha s-socjeta' konvenuta b'mod verbali u nforma lil Louis Pace u m'ghamillu l-ebda kumment fuq li kien qallu.

Mario Psaila Savona xehed nhar is-26 ta' Ottubru 2010 ghan-nom u in rapprezentanza ta' Malta International Airport. Fost is-servizzi ohra li kellha s-socjeta' konvenuta, din kellha franchise u kellha kiosk gewwa l-Malta International Airport fejn kienu jikru l-karozzi u dan kien jinsab fl-arrivals.

Huwa kkonferma li s-socjeta' kovenuta kienet debitrici taghha fl-ammont ta' xi tlett elef u hames mitt lira Maltin (Lm 3,500) u dan l-ammont kien ilu pendenti u kien ilu ma jithallas. Qal li s-socjeta' attrici kienet ghamlet talba sabiex huma jkomplu jirrapprezentaw id-ditta ta' barra Budget u peress li l-Budget ta' barra xtaqu li jkunu rapprezentati mis-socjeta' attrici huma ma kellhomx oggezzjoni purche' huma jithalsu tad-dejn li kellha s-socjeta' konvenuta maghhom.

Huwa gie muri l-invoices esebiti a fol. 13 et seq tal-atti u qal li dawn huma invoices mahruga mill-Malta International Airport lis-socjeta' konvenuta pero' il-kont kien thallas mis-socjeta' attrici.

Rat in-nota tas-socjeta' attrici pprezentata fl-atti nhar it-3 ta' Dicembru 2010 li permezz taghha ipprezentat kopja tal-ittra ufficjali li hija ipprezentat fil-konfront tas-socjeta' konvenuta liema dokument jinsab fl-atti a fol. 47.

Rat ir-risposta ulterjuri tas-socjeta' intimata Mexico Garage Rent-a-Car Co. Ltd datata 24 ta' Frar 2011 fejn esponiet is-segwenti:

1. *Illi s-socjeta' attrici in kwantu cessjonarja tad-drittijiet li allegatament kellha fil-konfront tas-socjeta' konvenuta terza persuna cedenti ma setghet qatt tezercita u tintavola din il-procedura kontra l-istess socjeta' konvenuta qua allegata debitrici, stante illi c-cessjoni ma gietx mgharrfa lis-socjeta' konvenuta allegatament debitrici la mic-cessjonarju u lanqas mic-cedent permezz ta' att gudizzjarju kif rikjest mandatarjament u ad validitatem bil-provvedimenti tal-Artikolu 1471 tal-Kodici Civili. L-ittra ufficjali prezentata a tenur tal-Artikolu 166A tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta (prezentata mis-socjeta' attrici a fol 50 tal-process) kjarament ma tissodisfax il-vot tal-ligi ghaliex tali ittra ufficjali ma tikkostitwix notifika tac-cessjoni kif rikjest mill-ligi izda interpellazzjoni ghall-hlas li f'dak il-mument stess, in kwantu tali interpelazzjoni ghall-hlas kienet qed issir mic-cessjonarja tad-drittijiet minghajr ma sar dak mitlub bl-Artikolu 1470 tal-Kodici Civili, kienet ghal kollox intempestiva.*
2. *Illi wkoll l-iskrittura ta' cessjoni tad-dejn hija monka stante illi t-terminu sabiex id-debitur jigi mgharraf b' tali cessjoni ma giex stipulat bic-car kif*

jirrizulta mill-provvedimenti ta' klawsola hamsa (5) tal-istess skrittura u ghaldaqstant f'kull kaz hija applikabbli l-eccezzjoni tal-intempestivita'.

3. *Illi wkoll it-talba attrici ghandha tigi respinta stante illi s-socjeta' attrici cedenti hallset biss somma ekwivalenti ghal Lm3,000 lis-socjeta' terza cessjonarja izda qieghda tirreklama minghand is-socjeta' konvenuta qua allegata debitrici somma ekwivalenti ghal Lm4,711.30 u ghalhekk qed tintenta li tarrikixxi ruhha indebitament ghad-dannu tas-socjeta' konvenuta u qed tippretendi li taghmel dan bil-barka ta' din l-Onorabbli Qorti.*
4. *Illi t-talbiet attrici huma kompletament infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez."*

Rat id-digriet tagha tat-13 ta' Mejju 2011 fejn ordnat l-isfilz ta' din ir-risposta ulterjuri prezentata nhar l-24 ta' Frar 2011 u ghalhekk din il-Qorti tastjeni milli tiehu konjizzjoni taghha.

Louis Pace xehed fis-26 ta' Settembru 2012 fejn ikkonferma li huwa jokkupa il-kariga ta' Direttur tas-socjeta' konvenuta. Ikkonferma li ma ghandu l-ebda relazzjoni mas-socjeta' attrici u qatt ma innegozja maghha. Qatt ma iffirma xi skrittura jew kuntratt maghha. Hu kkonferma wkoll li qabel ma nfethet il-kawza odjerna, qatt ma ircieva l-ebda komunika minghandha.

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet ulterjuri tas-socjeta' konvenuta pprezentata fir-Registru ta' din il-Qorti nhar it-2 ta' Ottubru 2012 li permezz taghha eccepiet:-

"Illi l-azzjoni attrici hija preskritta in toto jew in parte bl-eghluq ta' tmintax-il xahar a tenur ***tal-Artikolu 2148(f) tal-Kodici civili*** *f'kaz li l-oggett mikri lis-socjeta' konvenuta jigi meqjus bhala mobbli fin-natura tieghu u bl-eghluq ta' hames snin a tenur tal-****Artikolu 2156 (c) tal-Kodici Civili*** *f'kaz li l-oggett mikri lis-socjeta' konvenuta jigi meqjus bhala immobbli fin-natura tiegh*u."

Rat illi fis-seduta tal-20 ta' Frar 2013 il-Qorti tat sentenza preliminari fejn giet michuda l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mis-socjeta' konvenuta ai termini ta' l-artikoli 2148(f) u 2156(c) tal-Kodici Civili u l-Qorti ordnat il-prosegwiment tal-kawza.

Jason Aquilina xehed fil-15 ta' Lulju 2013 in kontro-ezami fejn gie mistoqsi jekk huwa kienx gharraf lil Louis Pace tal-Mexico Garage Rent-a-Car Co Ltd dwar l-iskrittura li kien iffirma mal-Malta International Airport (MIA) u huwa wiegeb li kien accennalu dwar dan. Filfatt huwa kkonferma li kien kellmu wara li kien iffirma din l-iskrittura. Huwa ma kienx ivverifika ma' Louis Pace qabel ma ffirma din l-iskrittura jekk verament dan id-dejn kienx dovut. Ghalhekk huwa qaghad biss fuq l-invoices li gew mghoddija lilu mill-MIA u esebiti fl-atti u mmarkati mill-Qorti bhala Dokument JA1 et seq fil-process.

Mistoqsi jekk l-MIA nfurmawhx jekk ghamlux xi att gudizzjarju fil-konfront ta' Louis Pace, qal li ma jiftakarx jekk kinux qalulu jew le. Pero' huwa jaf li l-invoices in kwistjoni kienu antiki u ghalhekk issoppona li kienu aggixxew ulterjorment. Dan fis-sens li d-debitu kien ilu dovut ghal certu zmien. Ghalhekk huwa kkonferma li effettivament huma kienu hallsu lill-MIA is-somma ta' tlett elef ghalkemm l-MIA kienet dovuta aktar flejjes.

Huwa kkonferma li hallsu tlett elef liri Maltin permezz ta’ pagamenti mensili u konsekuttivi ta’ hames mitt lira Maltin, dejjem skont il-ftehim Dok JA. Ufficjalment huma qatt ma baghtu kopja ta’ dan il-kuntratt Dok JA lil Louis Pace qabel ma fethu l-kawza odjerna. Mistoqsi ghaliex effettivament hallsu biss is-somma ta’ tlett elef liri Maltin meta filfatt kienu dovuti aktar wiegeb li onestament nesa’ llum il-gurnata. Jista’ jkun hemm ragunijiet kummercjali ta’ dakinhar li llum mhuwiex konxju taghhom.

Ix-xhud saritlu referenza ghal ittra ufficjali li hija esebita fl-atti a fol 45 u stqarr li din l-ittra ufficjali giet mibghuta lis-socjeta’ konvenuta fejn infurmahom li huwa dovut dan l-ammont cioe’ Lm4,711.3 rapprezentanti bilanc ta’ prezz dovut minnu lilhom. Dan minkejja li effettivament kienu talbuhom diversi drabi. Pero’ ma’ din l-ittra ufficjali ma jidhirlux li kienu baghtu kopja tal-ftehim.

Louis Buhagiar xehed fil-15 ta’ Lulju 2013 fejn iddikjara li huwa jokkupa l-kariga ta’ finance manager gewwa l-Malta International Airport. Huwa spjega li Mario Psaila Savona rtira mill-MIA f’Gunju 2011. Ix-xhud konxju mill-ftehim li gie ffirmat fl-1 ta’ Mejju 2006 bejn is-socjeta’ Malta International Airport plc u F.A. Limited. Filfatt huwa ra li hemm kopja ta’ dan il-ftehim li huwa esebit fl-atti u mmarkat bhala Dok JA. Huwa pero’ ma kienx involut fil-ftehim. Ix-xhud stqarr illi ma jafx jekk effettivament Louis Pace kienx gie nfurmat b’dan il-ftehim qabel ma gie ffirmat minnhom. Dan il-kuntratt gie ffirmat minn Peter Bollel li kien CEO tal-MIA dak iz-zmien. Dan huwa Awstrijak u llum il-gurnata ma jahdimx Malta. Ix-xhud tenna li kien hemm ukoll Chief Financial Officer (CFO) certu Austin Calleja li llum il-gurnata jinsab imsiefer. Ix-xhud wara li

rcieva l-ingunzjoni relattiva, kull ma sab huwa kopja ta' dan l-istess ftehim. Mistoqsi jekk hadux xi proceduri fil-konfront ta' Louis Pace qal li kull ma jaf huwa li kienu jiktbulu u jcemplulu pero' ma jaf xejn aktar dwaru. Huwa ilu jahdem bhala Finance Manager ghal dawn l-ahhar sitta jew seba' snin u kellhom Credit Controller li tiehu hsieb il-kreditu tal-kumpanija pero' llum il-gurnata din ukoll m'ghadhiex tahdem maghhom. Huwa ma setghax isib jekk huma baghtu xi ittri lil Mexico Garage u lanqas ma jaf jekk effettivament Louis Pace giex nfurmat b'dan il-ftehim.

Rat in-nota ta' sottomissjoniet tas-socjeta' F.A. Limited ipprezentata fit-12 ta' Settembru 2013.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ulterjuri tas-socjeta' konvenuta pprezentata fl-20 ta' Novembru 2013 fejn eccepiet:

'Illi l-azzjoni attrici hija preskritta, in toto jew in parte bl-eghluq ta' tmintax-il xahar a tenur tal-Artikolu 2148(f) tal-Kodici Civili in vista tal-fatt illi l-oggett mikri lis-socjeta' intimata ghandu jitqis bhala mobbli fin-natura tieghu'.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-socjeta' attrici F.A Limited ipprezentata fir-Registru ta' din il-Qorti nhar l-24 ta' Frar 2014 (fol. 143) dwar l-eccezzjoni ulterjuri tas-socjeta' konvenuta.

Semghet lill-avukat difensur tas-socjeta' konvenuta tittratta din l-eccezzjoni ulterjuri kif sollevata minnha u dan fis-seduta tal-14 ta' April 2014 u lill-avukat difensur tas-socjeta' attrici tirrimetti ruhha ghan-nota pprezentata minnha.

Rat ir-rikors tas-socjeta' konvenuta fejn talbet korrezzjoni fl-Artikolu tal-eccezzjoni dwar il-preskrizzjoni sollevata minnha fin-nota ta' eccezzjonijiet ulterjuri (ipprezentata fl-20 ta' Novembru 2013) u tirrileva li l-Artikolu ghandu jinqara 2156(f) u mhux 2148 (f) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat id-digriet taghha tas-6 ta' Mejju 2014 fejn ordnat li dan ir-rikors jigi notifikat lill-parti l-ohra.

Rat illi fis-seduta tal-5 ta' Gunju 2014 dehret Dr Maria Cardona ghas-socjeta' attrici li ddikjarat li ma kellha l-ebda oggezzjoni ghat-talba ta' Dr Maria Azzopardi u cioe' sabiex issir korrezzjoni fl-Artikolu citat minnha fin-nota ta' eccezzjonijiet ulterjuri taghha fis-sens li dan ghandu jinqara Artikolu 2156(f) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta u talbet lil din il-Qorti tghaddi ghas-sentenza taghha fuq din l-eccezzjoni ai termini tal-Artikolu 2156(f) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Ikkunsidrat:

Illi l-Qorti tat l-i*ter* kollu ta' dan il-process u b'mod partikolari indikat ix-xhieda ta' kull persuna li ngabet tixhed f'dawn il-proceduri kif ukoll id-diversi noti li gew ipprezentati mill-partijiet waqt l-andament ta' din il-kawza. Jidher li il-

partijiet jixtiequ li din il-Qorti taghti sentenza ohra preliminari fuq l-eccezzjoni ulterjuri sollevata mis-socjeta' konvenuta u cioe' li l-azzjoni hija fil-fehma taghha preskritta ai termini ta' l-**Artikolu 2156(f) tal-Kodici Civili**.

Minn ezami tal-process jirrizulta li s-socjeta` konvenuta tat eccezzjoni preliminari ohra apparti dik li gja giet deciza, u cioe' li l-azzjoni tas-socjeta` attrici hija preskritta ai termini tal-**Artikolu 2156 (f) tal-Kodici Civili**.

Illi dwar min ghandu jipprova li l-azzjoni hija preskritta, l-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija fl-ismijiet '**Luciano Martinelli noe vs Saviour Pisani**', deciza mill-Qorti tal-Appell nhar it-22 ta' Gunju 2005 fejn inghad li:

"Jinsorgi kwezit meta titqajjem eccezzjoni tal-preskrizzjoni jekk kienx dmir tal-eccipjenti li jsostni l-preskrizzjoni jew kienx invece jinkombi fuq l-attur nomine li jikkombattiha;

Skond certu orjentament gurisprudenzjali "l-vera posizzjoni, f'kaz ta' eccezzjoni ta' preskrizzjoni li timporta prezunzjoni tal-pagament, hija din: kif tigi opposta l-preskrizzjoni, l-attur jista' jikkumbattiha jew billi jaghti l-gurament lill-konvenut, jew b' xi wiehed mill-mezzi fuq imsemmija jigifieri, l-inammissibilita`, is-sospensjoni jew interruzzjoni tal-preskrizzjoni.."

Invece, skont orjentament iehor "min jaghti l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni jehtieglu jipprova l-perkors taz-zmien statutorju skont liema terminu

preskrittiv ikun applikabbli. Ikun imbaghad jispetta lill-attur-kreditur li jiddefendi lilu

nnifsu billi jaghzel it-triq u l-mezzi li taghtih il-ligi biex jinnewtralizza tali eccezzjoni".

Dan l-ahhar insenjament jaghmel aktar sens guridiku. L-**<u>Artikolu 2107(2) Kodici Civili</u>** jipprovdi li "*l-preskrizzjoni hija wkoll mezz sabiex wiehed jehles minn azzjoni meta l-kreditur ma jkunx ezercita l-jedd tieghu ghal zmien li tghid il-ligi*";

Innegabilment, l-accertament tad-dekorrenza taz-zmien tikkostitwixxi indagini ta' fatt u dan jimporta illi inizzjalment jinkombi fuq il-konvenut li jissolleva l-preskrizzjoni, li ghandu, bhala fatt, jissodisfa, bi prova essenzjali, li t-terminu

statutorju preskrittiv kien ghadda. Wiehed ma jridx jinsa li l-element kostituttiv ta' l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni hi l-manifestazzjoni, f' sens inekwivoku, tal-volonta` tal-parti li ggib 'il quddiem l-estinzjoni bid-dekors taz-zmien tal-kreditu azzjonat fil-konfront tieghu. U allura logikament hu mistenni li l-konvenut jiddeduci, in sostenn tad-difiza tieghu, prova tad-data tad-dekorrenza ghall-iskop tal-komputa tal-perijodu preskrizzjonali;

Issa f'dan il-kaz is-socjeta` konvenuta eccepiet l-**Artikolu 2156 (f) tal-Kap 16** bhala l-artikolu relevanti ghal kaz in d'esamina.

L-**artikolu 2156(f) tal-Kodici Civili** jiddisponi:

"*L-azzjonijiet hawn taht imsemmija jaqghu bi preskrizzjoni bl-eghluq ta' hames snin:*

(f) l-azzjonijiet ghall-hlas ta' kull kreditu iehor li gej minn operazzjonijiet kummercjali jew minn hwejjeg ohra, meta l-kreditu ma jkunx jaqa', skont din il-ligi jew ligijiet ohra taht preskrizzjoni aqsar, jew ma jkunx jirrizulta minn att pubbliku."

Issa kif tajjeb gie mfisser fis-sentenza moghtija fis-17 ta' Mejju 2005 mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet '**Joseph Ellul Sullivan noe vs Tancred Tabone noe**'**:**

"Il-preskrizzjonijiet qosra huma kollha eccezzjonijiet ghar-regola generali tal-preskrizzjoni li nsibu fl-artikolu 2143 tal-Kodici Civili. Ghalhekk, bhal kull eccezzjoni ohra, il-preskrizzjonijiet qosra ghandhom jinghataw interpretazzjoni restrittiva".

Fejn fl-**Artikolu 2156(f)** jinghad "*ghall-hlas ta' kull kreditu iehor"* dik il-kelma "iehor" turi bic-car illi l-legislatur qieghed jikkommetti din id-dispozizzjoni mas-sezzjonijiet precedenti, fejn huma ndikati krediti specifici u ghalhekk dak il-kreditu ghandu jkun *eiusdem generis* skont ir-regola komunament accettata fil-gurisprudenza.

Huwa ghalhekk principju stabbilit fil-gurisprudenza li l-preskrizzjoni taht l-**Artikolu 2156(f)** hija soggetta ghal interpretazzjoni *eiusdem generis*.

Ghaldaqstant, il-kelma "*kreditu*" minhabba fir-restrizzjoni tar-regola ta' interpretazzjoni ta' *eiusdem generis*, tigbor fiha biss jeddijiet li huma tal-istess natura bhal jeddijiet l-ohra msemmija fl-**Artikolu 2156**. F'dan il-kuntest, ta' min jghid li l-ebda wiehed mill-krediti msemmija fl-**Artikolu 2156** ma huwa kreditu ta' obbligazione di fare, imma huma kollha obbligazzjonijiet ghall-hlas ta' flus. Dan igib mieghu l-effett li l-obligazzjoni li kontra taghha titressaq eccezzjoni bhal din trid tkun wahda ghall-hlas ta' flus. vide **Alf. Mizzi & Sons (Marketing) Limited Vs Dismar Company Limited** (Rik Gur Nru: 99/2001) moghtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili per Onor Imhallef Joseph R Micallef:

*"Illi fuq dan il-punt, l-esponenti taghmel ampja referenza ghas-sentenza fl-ismijiet "**Computime Limited vs Power Point Limited**" (Appell Civili Numru: 283/2011/1 moghtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar il-25 ta' Mejju 2007 per S.T.O. Prim Imhallef Vincent De Gaetano, Onor. Imhallef Albert J. Magri u l-Onor. Imhallef Tonio Mallia.*

F'dik il-kawza gie enuncjat is-segwenti dictum:

Bir-rispett kollu, l-argumenti tal-atturi, li l-fatt li l-konvenut jeccepixxi l-preskrizzjoni qieghed jaccetta li d-dejn jezisti ma hux argument legali li ghandu sahha. Il-preskrizzjoni m'hijiex negazzjoni tal-kreditu izda eccezzjoni li l-azzjoni biex dak il-kreditu jigi kanonizzat ikun skadielha z-zmien biex tigi prezentata. Il-preskrizzjoni hija mezz biex il-kwestjonijiet u vertenzi ma jibqghux ghal dejjem".

Kif jispjega l-gurista **Trabucchi** (Commentario Breve Codice Civile pagna 2767);

"La prescrizione e' definita come un modo di estinzione dei diritti il cui fondamento e' ricondotto da taluno all'idea di rinuncia tacita del titolare, da altri all'interesse publico ad elimare il contrasto tra situazione di fatto e situazione di diritto da altri infine al'esigenza di assicurare la certezza neo rapporti giuridici secondo una prospettiva che non esclude ma assorbe in se' le altre esigenze sopra elencate."

Jidher illi l-krediti msemmija fid-dispozizzjoni tal-ligi 'l fuq indikata jirrigwardaw bhala regola dawk li jkollhom bhala oggett flus; jigifieri dawk tal-prestazzjonijiet accessorji, jirrigwardaw dejjem oggett li jkun flus, u dawk tal-prestazzjonijiet principali jirrigwardaw oggett li jkun jew flus jew haga fungibbli bhal ma huma l-flus.

Kull kreditu iehor, hemm imsemmi ma ghandux jiftiehem illi jista' jkun kwalunkwe kreditu jkun li jkun, imma dak biss li mhux imsemmi espressament fl-istess dispozizzjoni u li jkollu l-istess natura bhal flus.

Dan ifisser li din il-preskrizzjoni tapplika ghal zewg ordni ta' krediti: jigifieri l-prestazzjonijiet accessorji jkunu liema jkunu, u whud mill-prestazzjonijiet ewlenin jew principali.

Illi fil-kaz in ezami jirrizulta skond ix-xhieda ta' Jason Aquilina li xehed ghan-nom tas-socjeta' attrici li l-kreditu taghha huwa naxxenti minn *assignment of debts* iffirmat bejnu u bejn is-socjeta' Malta International Airport datat l-1 ta' Mejju 2006 meta s-socjeta' attrici assumiet id-debiti li kellha s-socjeta' konvenuta mas-socjeta' Malta International Airport u dan skond l-istatement li kien hareg il-Malta International Airport lil Mexico Garage (proprjeta' tas-socjeta' konvenuta) immarkat Dok JA1. Jirrizulta li s-socjeta' konvenuta ma kinitx firmatarja tal-ftehim li gie ffirmat bejn is-socjeta' attrici u Malta International Airport u ghalhekk id-data li din il-Qorti trid tara hi d-dati ta' kull invoice li harget Malta International Airport lis-socjeta' konvenuta u dan bil-ghan sabiex tara jekk tali kreditu hux preskritt. Kif jidher mid-Dokument JA1 l-ewwel kreditu dovut lis-socjeta' Malta International Airport huwa datat 30 ta' Gunju 2005 fl-ammont ta' Lm1,327.50, waqt li l-ahhar kreditu huwa datat 10 ta' Marzu 2006 fl-ammont ta' Lm1,327.50. Jirrizulta li l-azzjoni odjerna giet intavolata nhar is-7 ta' Jannar 2010 u ghalhekk il-krediti huma kollha dovuti ghal perjodu entro il-hames snin qabel ma giet ipprezentata l-kawza odjerna. Jidher li ghalhekk il-kawza giet intavolata fit-terminu preskritt mil-ligi ta' hames snin.

Dan kollu qed jinghad bla pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta li ghad trid tigi trattata.

Konsegwentment din il-Qorti qieghda tichad din l-eccezzjoni ulterjuri u tordna li l-ispejjez ta' din is-sentenza preliminari huma a karigu tas-socjeta' konvenuta.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------